

PO DVIDEŠIMT METŲ...

(E) Savo partijos programos projekte paskelbę apie gražią ateitį ir JAV pralenkimą sovietai, pasak "Frankfurter Allgemeine" (nr. 180), matyt, numatė, kad per ateinančią dešimtmetį amerikiečiai miegosia... Tačiau sovietai pamiršta, kad JAV gamyba šiuo metu yra dvigubai didesnė už sovietų, o žemės ūkio srityje ji tokia, kad amerikiečiai priversti ūkio produktus dalinti po visą pasaulį. Kremlius jau gerai žino, kad laisvos rinkos gamyba žymiai didesnė už plano produkciją. Kolchozai su sovchozais, panaudodami daugiau darbo jėgų iš vieno hektaro pagamina tik dalį, kai kuriose srityse tik pusę vakarų kraštų produktų. Nors sovietai padarę pažangą, tačiau jie ligšiol yra pa-

siekę tik du penktadalius amerikiečių gamybos. Hans Zehrer "Die Welt" (nr. 180) vedamajame pabrėžia, kad pasaulis neseniai turėjęs nepaprastą spektaklį — Kruščiovas su savo programa pranašauja komunizmo laimėjimą per 20 metų, tuo tarpu šiuo metu dešimtys tūkstančių rytų vokiečių apleidžia savo kraštą, palieka turtą ir veržiasi į Vakarų. Ir bėga ne senieji gyventojai, bet kaip tik tie, kurie ligi 1980 m. dar galėtų susilaukti komunizmo laimėjimo. 16 metų tie bėgliai stebėjo komunizmo kelio praktiką ir priėjo išvados, kad toji sistema nepakenčiama, kad ji turinti pasikeisti ar visai palūžti. Svarbiausia, kad bėga žmonės, materialiai neskurdę, buvę geresnėje padėty nei milijonai kitų žmonių pasauly.

Brazilijos padėtis

Respublikos prezidento Janio de Silva Quadros atsistatydinimas vos po 7 mėnesių nuo valdžios paėmimo visus nustebino. Dieną prieš tai Guanabara gubernatoriumi Carlos Lacerda, kalbėdamas per radiją ir televiziją paskelbė, kad valdžia ruošiasi išduoti demokratinę sistemą ir reformuoti valdymo formas. Pati įtampa jau kurį laiką jautėsi visoje valstybėje, nes jau rugpjūčio 22 Quadros pareiškė, kad nekeis nė peržiūrės savo užsienio politikos. Tuomet kalba ėjo apie pasipriešinimo balsus dėl Kubos ind. Ministrui Ernestui Guevara aukšto ordino įteikimo. Tuomet San Pablo laikraštis "Folha da Manhã" viename savo vedamųjų rašė, kad Quadros klaida nėra tame, kad jis nori prekiauti su Sov. Sąjunga ir kitomis kom. valstybėmis, o dėl norėjimo atstatyti su jomis diplomatiškus santykius, bet jo pastangos darytų bereikšmius dalykus, kurie tik parodo panieką visam vakarų blokui ir perdėtą simpatiją raudoniesiems. Iš tikro Kubos ministras nieko ypatingo nebuvo nusipelnęs Brazilijai. Jis net Urugvajų pasipriešino amerikiečių norimam teikti paramai šiaurės rytų Brazilijos zonai. Bet kurio atveju tai nulėmė, kad dešinioji Quadros ranka gub. Lacerda, aiškus antikomunistas, galutinai apsisprendė prieš prezidentą.

Janio Quadros savo valdymo laikotarpį pradėjo š. m. sausio 31 d. Rinkimus jis buvo laimėjęs su didžiule pergalė ir su virš 5 milijonais balsų skirtumu. Jo pergalę sudarė įvairių partijų sąjunga, kurių dauguma buvo centro ir dešiniųjų pakraipos. Pirmoje vietoje Union Democrata Nacional, buvusi pati stipriausia opozicija prieš Juscelino Kubitschek. Dėl to dar kitos, kaip Brazilijos Respublikonų partija, Trabalhista Nacional, Libertador ir kitos mažesnės grupės. Kas liečia viceprezidento rinkimus, tarp tų partijų nebuvo vienybės, taip kad buvo išrinktas didžiausio Quadros priešo Henrique Teixeira Lott kandidatas: Joao Goulart.

Pirmieji Quadros, kaip prezidento, darbai buvo atkreipti į vidaus problemas, monetos reforma, biurokratijos mažinimą ir kitus smulkesnius reikalus. Tarptautinėje plotmėje tuoj pareiškė norįs atstatyti diplomatinius santykius su komunistiniais kraštais, kurie niekuomet nebuvo Brazilijos pripažinti. Pirmoje vietoje buvo norima užmegsti diplomatinius santykius su Sov. Sąjunga, vėliau su Vengrija, Rumunija ir Bulgarija. Tuoj panaikino iki to laiko pripažintus Pabaltijo valstybių konsulatų. Kartu pasiūlo Kom. Kinijos priėmimą į Jungtines Tautas. Apie kovo pabaigą su Sov. Sąjunga atstatomi diplomatiniai santykiai, o jau liepos 20 Quadros oficialiai sutinka vykti į Maskvą. To pat mėnesio gale Goulart vyksta į Kom. Kiniją užvesti prekybos santykius. Iš kitos pusės taip pat reikšmingas Juri Gagarino lankymasis ir ta proga Quadri įteiktas Kruščiovo laiškas. O Quadros savo laiške Kruščioviui tarp kitų minčių pareiškia, kad "Brazilijai yra svarbu sustiprinti prekybą su Sov. Sąjunga. Turime šį-šį pasiūlyti ir daug ko gauti". Toliau sako: "Mūsų neliečia ideologiniai, rasiniai ar religiniai apsiribėjimai. Kriščiioniška liaudis, rami, su nepalaužiamu pašaukimu demokratiškoms laisvėms šiandien gyvena savo civilizatoriaus ateities progreso įkvėpime". Ir iš tiesų, toji liaudis pamilusi spaudos laisvę ėmė viešai pareikšti savo nevysur palankią nuomonę. Tuoj atsirado varžymai. Prasidėjo užsienio žinių agentūrų tikrinimai. Buvo net mėginta savą valstybinių žinių agentūrą steigti. Varžymu pasėkoje trims dienoms sulaukta "Jornal do Brasil" Radijo programų siuntimai, vėliau 15 dienų uždaryta Radio Fluminense Rio de Janeiro stotis. Birželio 27 pasirašoma dekretas, kuriuo draudžiama radijai ir televizijai kalbėti be pagarbos apie valstybės autoritetus, skelbti slapta žinias ir kit.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

● Pranešama iš Teherano, kad vienas Irano prekinis lėktuvas virš Kaspijos marių buvo užpultas Sovietų Sąjungos naikintuvų. Lėktuvas prarado radijo kontaktą lėkdamas iš Beirut dėl blogo oro su savo aerodromu, o sovietų žemyn stotys nurodė keliai į Rusiją. Lakūnui vistiek pasisekė laimingai atgal sugrįžti. Šiuo metu ruošiami protesto nota.

● "Nors mus ir atskyrė nuo ligonių, bet dvasiniai mes liekame su jais ir meldžiamės Dievo, kad palengvintų jų skausmus", — pareiškė 70 metų senelė vienuolė M. A. Orozo. Ji laikė 40 metų dirbo netoli Habanos esančiame Rincon rauptuotųjų namuose. Ji kartu su kitom 99 vienuolėm Kastro įsakymu ištremta iš Kubos.

● Katalikų Pagalbos organizaciją, vadovaujamą š. Amerikos kat. vyskupu, laike 1960 metų pralenkęs visas privačias JAV valstybių šalpos organizacijas. Jos pasiūlyti daiktai ir pinigai pašalpos visa vertė siekė 115.890.326 dolerių. Antrą vietą užėmė CARE org. su 48.229.171 dolerių vertės pašalpa per tą patį laikotarpį.

● Argentinoje numatyta netolimoje ateityje išleisti naujus penkių ir dešimties pezų pinigus. Iki šiol buvę popieriniai bus pakeisti metalu ir nauja dvylikakampe forma.

● Pampos provincijos valdžia numatė išleisti naujų emigrantų iš neramaus Alžyro.

● Dr. A. Frondizi pasiuntė Kubos prezidentui telegramą, prašydamas nešaudyti mirčiai pasmerktųjų 43 studentų, universiteto stud. vado A. Muller ir dviejų katalikų kunigų.

● Ceilano valdžia "nacionalizavo" 720 katalikų mokyklų ir net jau numatė "tikrinti" katekizmo pamokas. Užsieniečiams tikybos dėstytojams, kurie išvyksta iš minėtos salos, leidimai atgal grįžti nebus atnaujiami.

● Rusai, tvirtindami naujus rubežius Berlyno mieste, buvo numatę patuštinti vieną namą. Viena moteris, norėdama kaip nors perbėgti į vakarų zoną, išėjo per langą. Nukrito vakarų pusėje, bet dėl didelio susitrenkimo, nuvežta į ligoninę, netrukus numirė.

● Kuboje prasidėjo mėsos racionalizavimas. Einant naujų potvarkių, kiekviena šeima gaus iš eilės po pusę svaro mėsos nuo asmens. O eilė jau gauti ateis sulig mėsos pristatymu į mėsines. Kiekviena šeima turi užrašyti savo mėsinėje, kur jai bus įteiktas eilės numeris ir pranešta, kuomet galės pikt.

● Rugpjūčio 23 d., po 13 mėnesių kelionės, atvyko į New Yorką iš Argentinos dviračiu Jose Benavidez, 20 metų amžiaus. Jis praeitų metų

liepos 23 dieną išvyko iš Santa Fe provincijos dviračiu, pasiimdamas vos porą butelių pieno, vieną antklodę, baltinių ir tris dolerius. Savo kelionės metu pamatė 12 valstybių. Dabar džiaugiasi New Yorku ir jau gavęs darbo virtuvėje padėjėju...

● Paragvajaus valdžia nauju dekretu vėl prailgino 90 dienų apsiausties stovį. Išskyrus mažus laikotarpius, ši padėtis tebesitęsia beveik per visą generolo Straessner valdymo laikotarpį.

● Venezuelos valdžios pranešimu, Jose Vazquez Blanco, Caracas mieste Kubos konsulatą vedėjas, pasirašė politinės prieglaudros ir policijos apsaugos, kas jam buvo suteikta.

ULBRICHTO SOVIETINIO REŽIMO BANKROTAS

(E) Rugpjūčio 13 d. spygliuotomis vielomis užtvėrus sienas tarp sovietų kontroliuojamos Rytų Vokietijos (su rytiniu Berlynu) ir Vakarų Berlyno bei Fed. Vokietijos, Ulbrichto režimas (Kruščiovo kurstomas) tikisi visiškai sustabdyti tūkstančių vokiečių bėgimą į laisvuosius Vakarų. Tačiau stebėtojų nuomone šis Vakarų pasmerkta žygis tikrumoje reiškia Ulbrichto režimo bankrotą. Šalia žymiai pablogėjusio ūkinės padėties, dabar R. Vokietijos režimas susiduria su opiu darbo aprūpinimo reikalu. Apie 150.000 žmonių dabar liko bedarbiais — jiems atimtos galimybės dirbti Vak. Berlyne. Šalia materialiai palieštųjų, dar tektų priskaityti šimtus tūkstančių gyventojų, siekusių pasišalinti į Vakarų. Rūgimas šių tarpe turės sudaryti naujus rūpesčius Ulbrichto režimui. Rytų Vokietijai grėsia ir nauji ūkiniai sunkumai sutrikdžius ryšius su Vakarais. Ne tik Berlyne, bet ir kitur pasaulyje pilnumoje neišsiamoninama, kad sienų uždarymas, naujos, 16 milijonų gyventojų koncentracinės stovyklos sukūrimas tai Kruščiovo kolonizacinės politikos padarinys. Ulbrichtas (ar kas kitas jo vietoje) tai tik paklusnūs Kremliaus įrankiai, marionetės.

"EL TIEMPO"

Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. Aires

T. E. 208 - 5027

Reg. Nacional de la Propiedad Intelectual
Nr. 689.755

Franqueo Pagado

Concesión N° 4289

Tarifa Reducida

Concesión N° 4016

CORREO ARGENTINO CASA CENTRAL

SOVIETAI — RAFINUOTA KOLONIALINĖ VALSTYBĖ

Sulydinkime visas tautybes į vieną masę — siūlo Maskva

(E) Iš visų temų, erzinančių Kremlin, viena ypatingai pykdo siutina Maskvą, tai — jai prikišamas sovietinis kolonializmas. Fed. Vokietijos vyriausybės leidžiamas "Bulletin" (149 nry) nurodė, kad paskutinis to pykčio pasireiškimas buvęs JAV paskelbus "Pavergtųjų Tautų Savaitę", kai pasauliui buvo priminta, kad 1939-40 m., su Hitleriu susitariusi Sovietų Sąjunga užpuolė Lietuvą, Latviją ir Estiją ir rytinę Lenkijos dalį ir jas visas įjungė į savo kolonialinę sistemą. Be netoli 100 ml. žmonių, istumtų į sovietinį kolonializmą, dar nuo seniau kolonijinių jungtą velka dar 100 ml. gyventojų.

Maskvos reakcija labai būdinga — ji negali nuslėpti blogos sąžinės. Ji negali paneigti faktų, kurie iš viso negali būti paneigti. Pvz., Maskvos radijo komentatorius Semionovas liepos 20 d. teigė, kad Rytų Europoje tautoms sovietai atnešė "politinę laisvę ir ūkinę nepriklausomybę" (tikrumoje — jas kariniais okupavę ir pradėję žiaurų ūkinį išnaudojimą). Toks melas primena vergų savininko pasakymą, kad, girdi, jo vergai tikrumoje esą laisvi ir nepriklausomi ir jie savininką taip myli, kad nieku būdu nenorėtų jo aplėisti...

Sovietinis kolonializmas eina savais keliais ir jų metodai labiau rafinuoti ir brutales, palyginus su senųjų kolonizatorių priemonėmis. Maskvos "Komunistas" primena Stalino dar 1917 m. dėsni, kad sovietinių tautų forma esanti tautinė, tačiau jų turinys "socialistinis". Dabar "Komunistas" reikalauja kovoti "prieš atgyvenusias tautines tradicijas", nes jos neatitinkamos šių dienų "socialistiniams turiniui".

Tačiau tos "kapitalistinės atgyvenos" tikrumoje vis dar neišnaikintos. Dėl to ir "Komunistas" siūlo visas sovietų tautas sulydinti į vieną bevalią masę, kuriai vadovausianti kom. partija. Girdi, dalyvaudama komunizmo statyboje, "kiekviena sovietų imperijos tautybė keičia savo veidą".

Tai, štai koks tikslas — jokiais skirtingumais nepasizyminti žmonių masė, tikra, pagal rašytoją G. Orwellį, "gyvulių farma".

Dabar "Komunistas" pats pripažino, kad Rusijos kolonialiniai kraštai buvo atsidurę ties skurdo bedugne ir parodo, kad "net tokioje padėty sovietų valstybė paveldėjo caristinės Rusijos pakraščius".

Cia ir kyla klausimas — kodėl sovietai neišlaisvino tų caro laikais pavergtų tautų? Kodėl Maskva neįvykdė to, ką Vakarai vykdė ir tebevykdė Indijoje, Afrikoje? Kodėl ji pavergė visą eilę tautų? Tikrumoje visos "išvadautos" tautos susilaukė ūkinio, politinio ir moralinio pavergimo. Kai sovietiniai propagandininkai skelbia apie visos žmonijos komunistinę ateitį, galima atsakyti — paskutinė kolonializmo šalis negalės laikyti vykstant pasaulinio masto tautų išsivadavimui, pagaliau, vergijai ateitis priklausyti negali.

Lietuviai pasauliniame KD Kongrese

(E) Liepos 27-30 d.d. Santiago de Chile, P. Amerikoje, įvykusioje trečioje pasaulinėje Kriščionių Demokratų Konferencijoje dalyvavo 30 tautų, Lietuvių KD Sąjungai atstovavo K. Čibiras iš Urugvajaus, Z. Juknevičius iš Argentinos ir prof. P. Stelingis iš Čilės. Lietuvių delegacija veikliai reikšėsi ne tik kongreso darbuose, bet ir kontaktuose su įvairių tautų kr. demokratų vei-

Lietuvių Delegacijos pirmininkas ir III Pasaulio Kriščionių Demokratų suvažiavime Santiago de Chile mieste: rašytojas Kazimieras Čibiras — delegacijos pirmininkas ir Z. Juknevičius. Nuotraukoje trūksta prof. Povilo Stelingio, gyvenančio Santiago mieste. Suvažiavime priimtos rezoliucijos prieš kolonializmą ir prižadėta padėti pavergtoms tautomis atgauti laisvę

kėjais, informuodami apie sovietinį kolonializmą Lietuvoje ir mūsų tautos kovas laisvę ginti. Svarbiausias Santiago dienraštis "El Mercurio" ir kiti laikraščiai paskelbė su mūsų šiais pasikalbėjimais ir komentaruose priminė jų išpėjimus dėl komunistų klastingos taktikos klaidinti laisvąjį pasaulį. Kongreso rezoliucijose pasmerkta sovietinis kolonializmas.

Ir galop rugpjūčio 5 d. įvedama cenzūra radijo ir televizijos programoms.

Tikrai nesunku suprasti prie ko būtų prieita toliau. Tačiau Quadros savo rašte Kongresui rašo, kad pasitraukia "reakcionierių nugalėtas" ir prispaustas baisių jėgų, kurios sukilo prieš jį ir su bendradarbiavimo pasiteisinimu jį išdavė šmeižtui. Konstituciją remiantis, pasitraukus prezidentui, jo vietą turi užimti vi-

ceprezidentas, atseit, šiuo atveju Joao Goulart, kuris tuo momentu radosi Singapure, kelionėje iš Kom. Kinijos.

Vidaus nuomonė yra pasidalinusi ir nežinia, ar pasiseks visus sunkumus nugalėti talkos keliu. Reikia tikėtis, kad protingų Brazilijos politikų ir kariškių talkos meilė nugalės visas kliūtis ir jie suras tinkamą išeitį šioje sunkioje Brazilijai valandoje.

Okupuotoje LIETUVOJE

NUBAUSTI MIRTIES BAUSMEMIS

(E) Vilniaus "Tiesa" 190 nr y (rugpiučio 12 d.) paskelbė ilgą V. Minioto rašinį apie Lietuvoje, Šiauliuose, įvykusią Aukščiausiojo Teismo išvažiuojamą sesiją. Pirmininkavo A. Teismo narys Leonas Miezėnas. Buvo kaltinami buv. Lietuvių aktyvistų fronto Joniškio sk. pirmininkas St. Kakliauskas, buv. policijos viršininkas Juozas Sutkus ir buv. policininkas Jonas Ožalas. Jie apkaltinti sušaudę 493 "tarybinius piliečius". Pasak "Tiesa", nė vieną kaltinamųjų neįstengė paneigti įrodymu. O jais buvo "gausūs dokumentai", buvo ir 21 liudytojas. Kaltinamųjų "buržuazinių nacionalistų" kaltę įrodinėjo "respublikos prokuroras" V. Galinaitis. "Tiesos" žodžiais, "Nacionalistiniai banditai, tėvynės išdavikai, masinių žudynių organizatoriai ir vykdytojai "buvo nuteisti mirties bausme ir nuosprendis lai-

komas galutinis ir neapskundžiamas. Kaip pastebėjo "Tiesa", ligi pastarojo laiko J. Ožalas gyvenęs ir dirbęs Joniškio rajono "Bariūnų" kolchoze, o Juozas Sutkus — Telšių rajone, kita pavarde. (Kada įvyko mirties teismo posėdis — "Tiesoje" nėra nurodyta. E.)

KOLCHOZAI KIŪKSO AMŽINAME ATSILIKIME

(E) Per Vilniaus radiją rugpiučio 11 d. vėl nuaidėjo nusiškundimai apie kolchozų atsilikimą Lietuvoje. Štai, Ukmergės rajone visoje eilėje kolchozų esama "daug netvarkos — karvės laiku nepagirdomos, negauna mineralinių medžiagų". Esą, K. Poželos vardo kolchoze nėra net nuolatinio šeriko, skerdžių. Daugelyje kolchozų nekreipiamas dėmesys į karvių priežiūrą. Iš viso, suško Vilniaus radijas, ir "patys kolchozai bent kiek turi rodyti iniciatyvos, o ne kiūksoti amžiname atsilikime".

ŠIUOMETINĖ NATO PADĖTIS

Prityręs spaudos bendradarbis, ilgą laiką išbuvęs Europoje, William Stoneman, Chicago Daily News dienraštyje (birželio mėn. 14 d.) paskelbė straipsnį apie dabartinę NATO (North Atlantic Treaty Organization) padėtį.

Šis žurnalistas sako, jog ši organizacija, kuri įsteigta 1949 m. balandžio mėn. 4 d., yra panaši į policininką, nepaleidusį nė vieno šūvio ir nepadariusi nė vieno arešto. Tačiau ji vis tiek atliko savo užduotį, sulaukkydama komunistus nuo jų grobuoniškų planų įsigalėti visoje Europoje, ypatingai kada organizacijos užnugaryje buvo pilnomis nario teisėmis galinga jėga — Jungt. Amerikos Valstybės.

Bet iš kitos pusės, šiandien visi sutinka, jog po 12 metų NATO gyvavimo, dar ši organizacija turi įvairių trūkumų ir yra reikalinga pataisyti. Vienu iš trūkumų yra nesugebėjimas sudaryti pakankamai didelę armiją divizionais, kuri būtų pajėgi ginti laisvą Europą dalį.

Devintoje NATO sesijoje Lisabonoje, įvykusioje 1952 m. vasario mėnesyje, Š. Atlanto Taryba sutiko parūpinti 50 frontui paruoštų divizijų ir 4000 lėktuvų. Taip pat buvo sutikta, jog šios frontui, paruoštos divizijos turės užnugaryje maždaug tokį pat skaičių rezervo divizijų.

Tačiau dabar, nors nuo to laiko jau praėjo 9 metai, centrinės Europos dalyje tebėra tik apie 21 frontui paruošta divizija, nors čia jau seniai minimumas buvo nustatytas 27-30 divizijų. Pilną kariuomenės kiekį žadama turėti 1962 metų pabaigoje, kada bus galima panaudoti V. Vokietijos 12 naujų divizijų.

Kitas dalykas dėl kurio NATO karinės pajėgos yra kritikuojamos — tai nepakankamas karinių apmokymas. Buvo nutarta, jog NATO kariuomenės apmokymas turi tęstis 24 mėnesius, tačiau praktiškai tik dvi valstybės (iš 15 NATO narių) — Anglija ir Prancūzija to paiso. Tačiau šios valstybės paskutiniu metu gerokai apkarpė savo karinį kontingentą NATO'ui. Prasidėjus konfliktui Alžirijoje, Prancūzija iš 5 divizijų savo pajėgas, esančias NATO žinioje, sumažino iki 2-3 divizijų, o Anglija, anksčiau čia turėjusi 3 šarvuotas divizijas ir vieną pėstininkų diviziją, dabar teturi 7 "brigadines grupes" su 45,000 vyrų (buvo 80,000).

Neseniai dar buvo susilaukta vieno neigiamo žingsnio iš prancūzų pusės, uždraudusių Amerikos lėktuvams su branduolinėmis bombomis naudoti Prancūzijos aerodromus, daugumoje pastatytus NATO lėšomis, kurių didelė dalis atėjo iš amerikiečių kišenų. Taip pat būta ir daugiau trūkumų ir nesutarimų NATO narių tarpe, ypatingai žvelgiant iš amerikiečių pusės.

Kodėl NATO negalėjo įvykdyti visus savo užsimojimus? Į tai žurnalistas William Stoneman duoda 4 svarbiausias priežastis:

1) Kai kurie užsimojimai buvo perdideli. Todėl buvo nepajėgta suorganizuoti daug divizių, kada Vakarų ir Pietų Europa tuo pačiu metu norėjo atsistoti ekonomiškai ant kojų ir jautė žmonių trūkumą.

2) Buvo jautčiama svarbumo stoka. Kadangi atviros komunistų agresijos nėra laukiama, yra sunku įtikinti valstybes, jog jos peržiūrėtų savo ekonominį planą ir daugiau pinigų paskirti gynybos reikalams.

3) Susikirto valstybiniai interesai. Pavyzdžiui, buvo normalu, kada Prancūzija permetė savo reguliarią armiją į Alžiriją, ypatingai kuomet rusų atakos galimumas Europoje atrodė tolimas.

4) Buvo ir yra stiprus jausmas, sakantis, jog kariniai planuotojai iš tikrųjų nežino, ką jie daro ir jiems nereikia tiek, kiek jie prašo. Pavyzdžiui, amerikiečiai buvo prašę, kad būtų leista įrengti vid. atstumo raketų su branduolinėmis galvomis bazes Norvegijoje ir Italijoje. Tuo pačiu metu patys amerikiečių ekspertai teigė, jog šios bazės galėtų būti sunaikintos rusų, jeigu anie pulių pirmieji.

NATO nariais yra šios valstybės: JAV, Kanada, Islandija, Turkija, Graikija, Prancūzija, V. Vokietija, Liuksemburgas, Belgija, Olandija, Danija, Norvegija, Didž. Britanija, Portugalija.

Edvardas Šulaitis

LIETUVOS RUSINIMAS

Kazancevas pripažįsta:

Lietuvon prigabenta įvairių tautybių

(E) Vilniuje leidžiamoje "Sovietskaja Litva" liepos 15 d. kom. partijos pareigūnas Pagėgių rajone D. Kazancevas išaiškino, kad Lietuvoje šiuo metu rasi įvairiausių tautybių ir pavyzdžiu jis nurodė Pagėgių rajoną. Kazancevas pirmiausia pabrėžė, kad tautų draugystė ugdoma kom. partijos ir, girdi, "tarybinei tėvynei" visai nesvarbu, ar esi lietuvis ar rusas ar baltarusis. Visi tai tėvynei esą lygūs, todėl ir Lietuvos sovietinė respublika, anot Kazancevo, virtusi... įvairių nacijų respublika. Rusas pats būdamas, jis karo metais ir po jo įsitikinęs, kaip darbo žmogus (suprask komunistas — E.) lietuvis myli savo brolių rusų... Jis tą lietuvių tariamą meilę rusams išvedė dar iš tokio pavyzdžio — kai vokiečiams atėjus sovietų karininkai išbėgo į Rusiją, tai jų paliktus vaikus — rusus, gruzinus ir kt. — lietuvis valstietis paslėpė, išaugino, išmokslino. Štai, matote, kokia lietuvių tauta humaniška, kaip ji mylinti rusus...

O pats Pagėgių rajonas, Kazancevo nuomone, puikiausiai simbolizuoja tą sovietų pamėgtą tautų draugystės dvasią. Ja esą persisunkęs visas respublikos gyvenimas, bet čia pat jis pasitaiso, pastebėdamas, kad toji draugystė pirmiausia pasireiškianti statant komunizmą. Kitaip tariant, pildai partijos reikalavimus uždavinius, prievoles — jau statai komunizmą.

Jei Vyt. Venckaitis iš Piktupėnų sovchozo įsipareigojo nupenėti 1.800 kiaulius — jis jau švėturys, nes... padeda įgyvendinti partijos politiką. Visi komunistai gerbia ir Antanaitienę, nes ji juk sena komunistė, pagrindininkė... Pagarba atiduodama ir, aišku, rusams — Viltiškių sovchozo direktoriui rusui Bureninui ir Žemaitkiemio partinio biuro sekretoriui ukrainiečiui Pidkovui. Rusai ir ukrainiečiai pramokę ir lietuvių kalbos, na, o susirinkimuose skamba vienodai ir lietuvių ir rusų kalba. Aiškiai klesti tautų draugystė...

Kazancevas pabrėžia: sovietinių tautų šeimoje nesą antraeilį tautų, bet... rusų tautą vis dėlto tenka vadinti vyresnioju broliu, nes juk ji turi revoliucinius nuopelnus ir ne kas kitas, kaip ji parodžiusi karštą patriotizmą... Tad kaip suderinti vyresniojo brolio gerbimą su tautų lygybe, kuria didžiuojasi autorius?

O šiaip tie rusai Pagėgių rajone (panašiai, aišku, ir kitur) puikūs žmonės... Jie, girdi, gerbia lietuvių tautos kultūrą, tradicijas, kur tau — jie net studijuoja lietuvių tautos istoriją, kalbą. Istoriją? Na, aišku, jiems tą istoriją sudaro, kaip toliau išryškina Kazancevas, Lietuvos komunistų kova, Kapsuko, Angariečio, Poželos veikla... Tie rusai jau skaito, rusų kalbon išverstus Cvirkos, Guzevičiaus, Venclovos, net ir Žemaitės, Vienuolio veikalus.

Tačiau tai dar nepakanka tautų draugystei pagilinti. Kazancevas tvirtina — žmonės turi būti auklėjami internacionalizmo dvasia. Čia, girdi, pasitarnauja kelionės į "broliškašias respublikas" ir ten semiamas patyrimas apie kukurūzų, cukrinių runkelių auginimą. Jei rajone organizuojami vad: "draugystės vakarai", tai čia puikiai pasitarnauja draugų pasikvietimas iš Kaliningrado (buv. Karaliaučiaus) srities. Kas tie draugai? Rusai.

"Tautų draugystę" dar labiau skatinant, Pagėgių rajonas pasirūpina jaunuoliams ir merginoms išduoti komjaunimo kelialapius vykti į... Kazachstaną, Donbasą, Sibira. Laiškai, atėję iš tų tolimų vietų skaitomi, aišku, tėvų, giminių. Kazancevas aiškina, kad laiškai kupini susijaudinimo, bet kad jis būtų "džiugus" jau tektų paabejoti.

Pagėgių centre rasite karių kapines ir ten išsisi Lietuvos "išvadavimo" didvyriai: rusai ir lietuviai, kazachai, armėnai...

Taigi, draugystė vyksta žemėje ir po ja... Kitais žodžiais vyksta rusų kolonistų rankomis atliekamas Lietuvos komunistinio, rusinimo darbas.

MAJ. TITOVAS — NAUJAS DARBO SKATINTOJAS

(E) Kom. partijos programa ir maj. Titovo skridimas, tai nuolatinė šių dienų tema sovietinėje spaudoje ir per radiją. "Tiesa" riebiausiomis antgalėmis skelbia, kad, girdi, "TSRS — svajonių įsikūnijimo šalis", "Mums pavaldūs kosmoso tolai", "Tarybiniai žmonės, didžiudamiesi laimėjimais karštai pritaria taikingai vyriausybės politikai" ir pan.

Ne tik sovietus, bet... visą žmoniją, esą, "jaudina" tas istorinis dokumentas, o Titovo žygį šlovina "visa pažangioji žmonija" (suprask — pritarianti sovietų politikai?... — E.). Jei sovietuose esanti pranašiausia santvarka, jei atliekami žygiai į kosmosą, tai... reikia skubėti su komunizmo įvedimu pasauly. Tai šaunūs botagai ir Lietuvos darbininkams ir kolchozininkams. Pagal radiją, kur tik susirenka darbo žmonės, tai jie tik ir kalba, susijaudinę, apie šviesią ateitį. Girdi, žemdirbių "džiaugsmui nėra ir ribų..." O kai komunizmo laimėjimas pranašaujamas taip greitai, tai... ir kolchozininkai pasižadėję nesigailėti jėgų smarkčiau ir greičiau dirbti... Lygiai panašus vaizdas ir darbininkų ir mokslininkų, įvairių kultūros darbuotojų tarpe.

Tik skubėkit, tik dirbkit, tik šlovinkit partiją... Jei "grėsia" Vakarų agresoriai, tai (pradžioje ginklavimosi srity...) jau tenka ilginti ir darbo valandų skaičių...

„VITRAL“

Sav. W. A. Rastauskas
Įrengimas moderniškų vitrinų prekybos namams ir krautuvėms.
Lomas del Mirador
Vitrinių Fabrikas
Av. SAN MARTIN 3038

NUO LIETAUS NUKENTEJO DERLIUS

(E) Iš Lietuvos pranešama apie daugelyje vietų dėl lietaus nukentėjusį derlių. Liepos 12 d. Vilniaus radijas valstiečius ragino žiemkenčių derlių kuo skubiau suimti arba tuoj lauke iškulti, nes, esą, kiekviena sūvelinta diena galinti atnešti po 2-3 cent. grūdų nuostolių iš kiekvieno ha, o prievėlės, komunistų partijos įsakymų, juk turinčios būti išpildytos. Daugiausia ne nuimtų žiemkenčių turį Mažeikių, Joniškio, Ramygalos, Pandėlio, Kuršėnų, Rietavo rajonai. Tuo tarpu jau pribrendo ir vasarą ir linai. Pagal radiją, jei aruodai būsią pilni, tai ir "mūsų tėvynės jėga ir galia dar labiau sustiprės, ji įgis dar didesnių jėgų istoriniams žygdarbiams..."

TŪKSTANČIAI AGITATORIŲ AIŠKINA PROGRAMĄ

(E) Lietuvoje, lygiai kaip ir visoje Sovietų Sąjungoje neriamasi iš kailio darbininkams, kolchozininkams aiškinant partijos programą. Rugpiučio 12 d. Vilniuje tuo tikslu įvyko platus propagandos darbuotojų pasitarimas. Partijos Vilniaus m. sekr. Griškevičiaus teigimu aiškinimo darbą atlieka didžiulė agitatorių armija. Paaiškėjo, kad vien Šiaulių mieste apie 900 agitatoriu organizuoja "karštus pašnekesius" su darbininkais partinėse organizacijose, pramonės, transporto, statybos kolektyvuose. Apie partijos programą paskaitas skaito ne tik partiniai darbuotojai, bet įkinkyti ir inžinieriai, mokytojai, gydytojai...

Leonas Muškėtas pianistams padeda įsigyti naujus pianus ir taisy senus. Lietuviams nuolaida. Kvieptis šino adresu: Pasaje Monaco 4420, T. E. 50-5948.

Dr. Miguel Teodoro Feniak

CIRUJANO DENTISTA

CONSULTAS

Lunes, Miércoles y Viernes: de 16,30 a 21 hs.
24 de Noviembre 433, Cap., 97-8784

Martes, Jueves y Sábados: de 11 a 13 y de 14 a 20 hs.
Magdalena 1161 (Alt. Agüero 5000) V. Dominico, 207-6150

MINKŠTŲ KĖDŽIŲ FABRIKAS

GAMINAMOS ĮVAIRIŲ STILIŲ MINKSTOS IR STIPRIOS KĖDĖS.

ATLIEKAMI ĮVAIRŲS STALIAUS DARBAI.

Savininkas

Jonas Janušis

COCHABAMBA 1811-17

Villa Scasso

T. E. 68 - 7266

MOKSLAS - MENAS - LITERATURA

Nauja knyga — POEZIJA

Autorius: Vytautas Mačernis. Redagavo Kazys Bradūnas, iliustravo Paulius Augius, išleido į Laisvę Fondas, dr. A. Šmukšcio lešomis 1961 m. Čikagoje.

Knygos kaina 4.50 JAV dol.

Knygą sudaro trys pagrindinės dalys: Vizijos, Metų Sonetai ir Eilėraščiai. Gale atskira dalmi atžymėtos Epitafijos, įvairių poetų su autorium atsisveikinimo žodžiai ir Alf. N. Niliūno autoriaus biografija.

Pirmoji dalis — Vizijos — tai pats reikšmingiausias jo kūrinys. Tai jo gyvenimo aprašymas. Jau įžangoje jis sakosi: „Paskendęs vakaro rimty, mąstau: / Apie šią žemę ir kalvas suartas / Ir iš storų sienojų pastatytus tuos namus“. (Psl. 11)

Ir jis prisimena seną ir apleistą sodą, tėviškės laukus, žolynus, sodus ir peteliškes. Ir nors „Praėjo daug dienų... Tačiau širdy išlikę nuostabios legendos žodžiai many kas vakaras suplėšo kasdienybės pančius ir varžtus“. (Psl. 31)

„Metų Sonetų“ didžiausia dalis tenka žiemai ir rudeniiui. Paskutinės dalies — „Eilėraščių“ tematika plati. Tarp religinių motyvų jis meldžiasi ir guodžiasi, kad gyvenimas sunkus ir dėlto aukoją Kristui save ir jaunystę, nes su Juo gyventi lengviau. Gyvenimo plačiuose takuose jis susitinka su melsvoms mergaitės akimis ir tuomet lyg viskas pasikeičia: „Dainavo žolėse maži žiogeliai, / dainavo danguje linksmieji vyturiai. / Dainavo... ir daina, atrodė, auga, kelias. / Ir nuo dainų regės pliš dangaus skliautai“. Tik deja, staigi ir tragiška jaunojo poeto mirtis nukirto visas svajas. Nors ir jo kūnas miega tėviškės laukų kalnely, jo raštai skaitytojui duoda galingus sparnus sugrižti į ten, kur „Sodybą gaubė vasaros šilta naktis, ir snaudė sutemoj didžiulis sodas“. (Psl. 25) ir kur „Paskui ateidavo naktis, barstydamu dangun žvaigždes. Ir mus pavergdavo jų augštas ir kilnus ramumas“. (Psl. 27).

Atsiųsta Paminėti

1) Algirdas Gustaitis: LIETUVA EUROPOS NUGALĖTOJA. Leidinys yra dedikuotas paminėti Lietuvos krepšinio laimėjimus 1938 ir 1939 metais ir pagerbti lietuvius sportininkus. Leidinys iliustruotas su 80 nuotraukų. Išleido ir spausdino Lietuvių Dienų leidykla 1961 metais. Viršelį piešė Adomas Varnas. Leidinio kaina 2,50 dol.

2) LIETUVIŲ DIENOS (LITHUANIAN DAYS) 1961 m. birželio mėn. Šfame numeryje plačiai aprašyta ir iliustruota Lietuvių paroda Italijoje — Ravenoje, kurioje buvo atvaizduota persekiojama Bažnyčia Lietuvoje.

3) LAISKAI LIETUVIAMS. 1961 m. liepos-rugpjūčio mėn., su jdomiais straipsniais.

4) MOTERIS. Nr. 2. Balandis-birželis 1961 m.

5) SAKALŲ KELIAI. Moksleivių Metraštis 1960-1961 m. Išleido Čikagos Augštesnioji Lituanistikos Mokykla. Tiražas 1000 egzempliorių. Metraščio adresas: 5620 S. Claremont Ave, Chicago 36, Ill., USA.

PRANEŠIMAS VISEMS ATEITININKAMS

1) Vyriausioji Federacijos Valdyba paskelbė Federacijos Vado, Federacijos Valdybos narių, Kontrolės Komisijos pirmininko ir Kontrolės Komisijos narių rinkimus. Rinkimams praversti Federacijos Valdyba sudarė Vyr. Rinkimų Komisiją Baltimorėje. Vyr. Rinkimų Komisijos adresas: 5315 Lothian Rd., Baltimore 12, Md.

2) Pagal Ateitininkų Federacijos Korespondencinių Rinkimų Nuostatų 3 par. balsuoti gali visi ateitininkai, turį teisę rinkti MAS, SAS ar ASS padalinių vadovybes.

3) Kiekvienam krašte kur reikiiasi ateitininkų veikla Vyr. Rinkimų Komisija yra pavedusi krašto valdybai arba Federacijos įgaliotiniui sudaryti savo krašto rinkimų komisiją. Jungtinėse Valstybėse Vyr. Rinkimų Komisija vykdo drauge ir šio krašto rinkimų komisijos darbus.

4) Pasiremama Rinkimų Nuostatų 10 par. Rinkimų Komisija skelbia visų ateitininkų registraciją. Iki spalio 1 d. visos ateitininkų padalinių vadovybės prašomos pristatyti krašto rinkimų komisijai bendrą padalinio balsuotojų sąrašą. Ateitininkai šiuo metu nepriklausą jokiai padaliniui registruojasi atitinkamos sąjungos centro valdyboje centriniame vienetė, krašto valdyboje arba krašto rinkimų komisijoje. Registruojant arba registruojantis turi būti pranešta balsuotojo vardas, pavardė ir adresas. Tas pats ateitininkas negali registruotis kelių kraštų balsuotojų sąrašuose.

5) Pasiremiant Rinkimų Nuostatų 12 par. kiekvienas ateitininkas gali tikrinti balsuotojų sąrašą. Vyr. Rinkimų Komisija nusprendė, jog balsuotojų sąrašų patikrinimo pa-

siteiravimai turi būti atlikti iki spalio 10 d.

6) Kandidatus siūlyti, kaip Rinkimų Nuostatų 13 par. yra nustatyta, gali ne mažiau kaip 5 balsuotojai. Pasiūlyti galima tiek kandidatų kiek yra renkamtųjų, t. y. Federacijos Vadui, 5 valdybos nariams, Kontrolės Komisijos pirmininkui ir 2 Kontrolės Komisijos nariams. Siūlytojais turi pažymėti, kuris kandidatas kuriam organui siūlomas. Jie turi nurodyti kandidatų vardus ir pavardes, amžių, adresą ir pridėti raštu sutikimą kandidatuoti. Siūlytojais turi pasirašyti, nurodydami savo adresus ir kurios ateitininkų sąjungos kuriam padalinii priklauso. Kandidatų pasiūlymai Vyr. Rinkimų Komisijoje turi būti gauti iki spalio 15 d.

7) Balsavimo data ir taisyklės bus nurodyta balsuotojams drauge su kandidatų sąrašu ir balsavimo vokais.

8) Vyr. Rinkimų Komisija prašo visas ateitininkų vienetų vadovybes pasirūpinti tiksliu savo narių sąrašų sudarymu ir laiku juos prisiųsti krašto rinkimų komisijai, kviečia visas ateitininkus užsiregistruoti ir ragina visas rinkimais susidomėti bei balsuoti. Rinkimai yra susiprati ir organizuotumo rodiklis. Tėbūna jis pilnas ir pavyzdingas.

C. Surdokas, pirmininkas
Vyriausioji Rinkimų Komisija:
B. Bogutėitė, K. Bradūnas,
J. Galievičius, J. Selūnas
1961 m. rugpjūčio 12 d.

Argentinos Ateitininkų krašto rinkiminė komisija susideda iš kun. A. Steigvilos, p. Survilienės ir p. B. Paluilionio. Komisijos adresas: Mendoza 2280, Avellaneda.

ŽVILGSNIS Į PALANGĄ

Edvardas Sulaitis

Vasaros mėnesiais, kada saulės spinduliai pradeda karščiau kaitinti, lietuvių ypatingai senesniųjų, mintys sukasi apie Palangą — vietovę, kuri sukelia praėities prisiminimus ir to krašto nostalgiją. Jūs taip pat sukelia vaizdiniai ženklai: nuotraukos, raštai apie Palangą.

Iš okup. Lietuvos neseniai atkeliavo nedidutė knygelė — „Palanga“, išleista 1961 m. Valstybinės politinės ir mokslinės literatūros leidyklos Vilniuje. Tai antroji — „pataisyta“ laida (I-ji buvo išleista 1957 m.). Ši L. Kiauleikio paruošta knygelė savo naujoje laidoje yra daug nuo to „apvalyta“ — nuo apsinuoginusių merginų nuotraukų ir kai kurių raudonesiems nelabai palankių išsireiškimų. Bet už tai čia yra šis tas pridėta — daugiau bolševikinės propagandos.

Rašant apie Palangos praėitį, senajame leidime buvo pažymėta, jog 1597 metais jėzuitų pastangų dėka Palangoje buvo pastatyta pirmoji bažnyčia, o naujame jau to nėra, o jėzuitai čia minimi kaip senojo Birutės kalno aukuro nugriovėjai. Rašant apie II-jo pasaulinio karo laikotarpį, II-me leidime daugiau minima apie „hitlerinių okupantų“ ir „buržuazinių nacionalistų“ tariamai juodus darbus „liaudžiai“. „Išvadavusi Palangą, Tarybinė Armija prasiveržė prie Baltijos jūros ir atkirto stiprią priešą «Šiaurės» grupuotę, ištvirtinusių Kuršo pusiasalyje. Taip buvo padarytas galas hitlerininkų ir jų pakalikų siautėjimui puikiajame Lietuvos pajūryje“, — rašoma II-me leidime. Tačiau čia, žinoma, nutylima, jog tada prasidėjo dar baisesnis siautėjimas, kurį atnešė „Tarybinė Armija“.

Knygoje labai nepalankiai atsiliepiama ir apie „buržuazinius“ laikus, kada „buržuazija rinkdavosi į Palangą palėbauti ir pasišvaistyti iš darbo liaudies prisiplėštais pinigais“. Dabar, lyg burtininko lazda pamojus, kaip rašoma, vaizdas yra visai kitoks: „Visos didesnės vilos, vasarnamiai bei kiti kurorto įrengimai tapo visaliaudine nuosavybe. Iš įvairių Lietuvos kampelių pajūrin vyksta pailsėti ir pasigydyti darbininkai, valstiečiai ir tarnautojai...“ Kiek toks teigimas atitinka tiesai, visi gerai žinome ir tik reikia stebėtis, kad knygos autorius su juo „įkvėpėjais“ taip žmones gali mulkinti per akis, ypatingai, kuomet knyga yra skierama Lietuvos gyventojų naudojimui, o ne užsieniui.

Kokie „lietuviai“ Palanga naudojami pailiustruoti knygoje tilpės mokytojo iš Minsko (!) laiškas, kuriame jis sakosi, jog pabūvęs Palangoje, jaučiasi puikiai pailsėjęs, kupinas naujų jėgų. Tokių „poilsiautojų“ iš „brolišių respublikų“, kaip sužinojome iš laiško, šiuo metu Palangoje yra daugiau negu pusė.

Kur neįmiešama propagandos, knygos autorius rašo vaizdžiai, patraukliai. Pavyzdžiui, paskutiniame skyriuje — „Atsisveikinimo žodyje“ jis sako:

„Vasarą Palangoje poilsis nuostabiai ramus. Čia nėra trukšmo, tylos netrukdo transportas; gal dėl to kurorte jautiesi kaip dideliame kaime. Tačiau jau visai su niekuo nepalyginama tyła išviešpatauja Palangoje žiemą. Po kojomis gurgžda akinančiai baltas sniegas. Sidabrinės sniego adatėlės rūpestingai siuva visai gamtai baltą sužadėtinės nuometą. Ant plačiašakių parko eglių rūpso sniego keptinės...“

Vienas iš įdomių dalykių, liečiantis abu šiuos leidinius apie Palangą, yra tas, kad I-me leidime, nežiūrint jo lietuviškesnio tono, po aplankų ant knygos viršelio buvo didelis parašas „Palanga“ rusų kalba, o antrame — randime parašą lietuviškai (ant nugarėlės, nes viršelyje yra tik iliustracija). Taip pat skirtumas tarp šių leidimų yra tas, jog I-sis turėjo Palangos miesto planą, o II-me jo jau nebėra.

PRADĖJO VILNIUJE

1904 metais Vilniaus muzikos mokykloje pasirodė vienas žmogus ir paprašė pasikalbėti su direktorium. Su tuo žmogum atėjo kartu ir kokių trijų metų berniukas. Mokyklos direktorius, tai pamatęs pareiškė: „Mokyklon primame bent penkerius metus turintis vaikus; geriau sugrįškite už poros metų“. Bet žmogus ėmė prašyti leisti jo sūniui bent vieną minutėlę pagroti. Direktorius galop sutiko. Berniukas pasiėmė už save didesnį smulką ir pradėjo groti Chaikovskio Melancholiškosios Sonatos ištrauką. Direktorius skeptiškas šypsnyks greit dingo ir berniukui pabaigus groti, rimtai pasakė: „Na, jei šitai reikalai eina, įrašysim tave į mokyklą. O kaip tavo vardas?“ „Jascha Heifetz. Turiu tris metus“ — skambėjo atsakymas. Šis pasaulinio masto smulkninkas, nors jau sulaukęs 60 metų dar ir šiandien stebina visus savo nepaprasta technika.

1954 metais. Iki šiol jie turėjo 90.000 mokinių, kurių tarpe dauguma nekatalikų. Nuo įkūrimo iki šių metų kuršų dėka atsivertė į katalikų tikybą 6503 asmenys.

ANSA agentūros pranešimu, viena stambi JAV valstybių firmą greitai laiku paleis apyvartoti nešiojamam, moteriško rankinuko didumo televizijos aparatus. To ir be-truko!

KULTŪROS GYVENIMO NAUJIENOS

VYKSTA Į BIOCHEMIKŲ KONGRESĄ MASKVOJE

(E) Rugpjūčio 10-16 dienomis Maskvoje vyksta 5-sis tarptautinis biochemikų kongresas, kuriame dalyvauja apie 8.000 mokslininkų iš viso pasaulio. Kongrese pirmą kartą dalyvauja apie 10 asmenų grupė iš Lietuvos. Delegacijos sudėtyje prof. V. Lašas, prof. Dagys ir kt. Penki delegatai iš Lietuvos padarys pranešimus apie mokslinio tyrimo rezultatus. Lietuvos biochemikų pranešimuose nagrinėja mos augalų, mikroorganizmų, vitaminų ir piktybiniais navikais sergančių gydymo klausimai.

NAUJAS SKYRIUS KAUNO MUZIEJUJE

(E) Vilniaus radijo pranešimu Kauno istoriniame muziejuje (buv. Vytauto Didž. muz.) atidarytas naujas skyrius „Pirmąją visuomeninė santvarka T. Lietuvos teritorijoje“. Esą, jau užpildyta buvusi spraga ir dabar muziejus vaizdus Lietuvos istoriją nuo seniausiu laikų iki šių dienų. Šis skyrius sudarytas panaudojant visos Lietuvos teritorijos radinių, tyrinėjimų medžiagą. Skyriuje atspindi anuo metu gyvenusių žmonių buitį, verslai, visuomeniniai santykiai, ideologija.

LIETUVIŲ MUZIKAI VOKIEČIŲ ŽODYNE

(E) Vilniaus „Tiesos“ pranešimu Rytų Vokietijos leidžiamoje „Trumpoje enciklopedijoje“, atskirame žodynėlyje „Muzika“ skyriuje apie sovietų tautų muziką paminėti lietuviai muzikai J. Gruodis, B. Dvarionas, S. Vai-

niūnas, J. Švedas. Žodynėlio tiražas — 80.000 egz.

EKSPEDICIJA RENKA MENO PAMINKLUS

(E) Jau antri metai Lietuvos kultūros minija su valst. Vilniaus dailės muziejumi vykdo jungtines ekspedicijas meno paminklams tirti ir registruoti. 1960 m. ekspedicija buvo užregistruoti per 300 meno paminklų. Liepos mėn. ekspedicija dirbo Švenčionių, Zarasų, Rokiškio rajonuose. Rasta senų tapybos darbų, 18 amž. skulptūrų, nemaža 18-19 amž. meniškų audeinių, sukurtų liaudies menininkų.

• Liepos mėn. antroje pusėje Islandijoje viešėjo trijų sovietinių rašytojų delegacija su Ant. Venclova. Delegaciją pavišėti pakvietė Islandijos „pazangioji“ leidykla „Kalba ir kultūra“. Socialistinės islandų partijos organas „Liaudies valia“ liepos 22 d. išidėjo A. Venclovos portretą ir pokalbį su juo apie lietuvių dabartinę literatūrą ir kultūrą. Delegacija kelias dienas lankėsi ir Kopenhagoje.

• Rugpjūčio 1 d. išvyko gastrolių užsienin, į Vengriją, Vilniaus valst. Kapsuko vardo universiteto dainų ir šokių liaudies ansamblis. Meno vadovas Bartusevičius ir solistai Mikšytė, Končius.

• Lietuvos dainų ir šokių ansamblis, J. Švedo vedamas, važinėja su gastrolėmis po Rusijos federatyvinę respubliką. Maskvoje jis pasirodė šalia kitų ansamblių: lenkų ans. „Slionsk“, meksikiečių ir kt.

• Šią vasarą Vilniuje jau antrą kartą gastroliuoja Užkarpatės Ukrainos muzikinis dramos teatras iš 90 dalyvių.

• Rugpjūčio 1 d. Vilniuje valst. dailės muziejuje atidaryta Rytų Vokietijos knygų paroda. Joje išstatyta apie 600 stambių leidinių, žurnalų, foto albumų.

• Dailės paroda suorganizuota vagone ir rugp. pradžioje išvyko maršrutu Vilnius Turmantas. Vagone išstatyti dail. žmuidzi navičiaus, Dilkos, Makūnaitės, kitų lietuvių ir „brolišių“ respublikų dailininkų, grafikų darbai. Kitame vagone eksponuota rusų dail. Isako Levitano kūrinų reprodukcijos.

Įvairenybės

• Žiniomis iš Quito (Ekvatorius) pranešimu, naujais archeologiniais duomenimis ir atradimais remiantis, tose vietose jau prieš 10.000 metų gyvenę žmonės.

• Daugiausia žmonių pasaulyje kalba kinškai; po to seka anglų, rusų, indų, ispanų, vokiečių, japonų, portugalų, prancūzų ir italų kalbos.

• Religijos kursai per korespondenciją buvo įkurti Londone Katalikų Informacijos Centro rūpesčiu

Ar apsimoka būti dėkingam?

Ar apsimoka būti dėkingam?

"Kas man rūpi, kaip kiti daro, tėsizino!" — dažnai galima išgirsti žmonės kalbant. Tokie žmonės yra lig beraščiai, kurie nemoka skaityti: turi po nosim gražiausią knygą, bet nieko nesupranta, kas parašyta. Tai yra žmonės, kurie šalia savęs nieko nemato. Jie yra egoistai, nes vien apie save galvoja.

Gyvenimo praktika rodo tačiau, kad mes negalime apsieiti be kitų žmonių pagalbos. Pavyzdžiui paprasčiausias daiktas — degtukų dėžutė, pagalvokim kiek žmonių dirbo, kol ji atsirado mūsų rankoje: vieni priruošė pagaliukus, kiti aptepė siera, tretė vėl sudėjo į dėžutes. Taisgi daugelyje dalykų mes priklausome vieni nuo kitų, nes vieni kitiems ateiname į pagalbą.

Londono miestas seniau buvo padalytas į dvi dalis: vakarų ir rytų. Rytų Londone gyveno turtingi pirkliai, o vakarų pusėje neturtingi žmoneliai. Kaip kokia kinų siena skyrė vieną dalį nuo kitos. Bet kartą vakarinėje miesto dalyje pradėjo ligos. Buvo susirūpinta, kad nepersimesių į kitą pusę ir buvo pastebėta, kad vakarų pusėje ligos atėjo iš neturto ir vargo. Tuomet buvo pradėta rūpintis be turto žmonių gyvenimo pagerinimu.

Gal kas pasakys — "Kaip mes galime galvoti apie kitus ir svetimus žmonės, kai mes užtenkama turime rūpesčių su savo šeimomis".

Niekas negali reikalauti, kad mes galvotume apie svetimus, užmirštant savo artimuosius. Norima tuomi pasakyti tik vieną tiesą, kad privalome vieni kitiems būti daugiau dėkingi ir jaustis priklausą vienai didelei žmonių šeimai. Pavyzdžiui mes gerbiame turtingus ir mokytus žmonės, bet kodėl negerbti ir paprastus žmonės, kaip gatvės šlavėjus, kaminkrečius, juodus darbininkus, kurie savo praktiku ir darbu išlaiko visus kitus žmones?

Mes paprastai per mažai galvojame, todėl per greitai kitus pajaukiame ir greitai kitus pamirštame. Užtekty ryte atsistodūs prie pusryčio tik pagalvoti apie duonos ir kavos istoriją. Kiek žmonių dirbo kol pagaminu duoną. Pažįstu daug kepėjų, kurie jau ketvirtą valandą ryto atsikėlę kepa duoną. Pagalvokime apie mūsų gerą kavutę iš Brazilijos. Kiek daug darbininkų degė kavos plantacijose saulės karštyje, kol nuvalė kavos laukus ir kol pristatė pirkliai.

Paprastai tik gyvuliai būdami prie edžių nieko negalvoja: jie skuba prikimšti sau pilvus, nes vadovaujasi tik aklu instinktu, numalšinti alkį. Žmogus būdamas protingas sutvėrimas, apdovanotas aštriu protu, lakia vaizduote ir jautria širdimi, negali pamiršti dėkingumo tiems, kuriems jis yra skolingas: savo

broliams darbininkams, kurie savo praktiku aplaistė kiekvieną darbą, naudingą žmonijai.

Tačiau didžiausia padėka turi atitekti pačiam Visados Tėvėnui Dievui, kuris visa yra sutvėręs, pašaukęs į buvimą ir kuris nuolat išlaiko visą pasaulį savo tėviška ranka. Vienoje pradžios mokykloje kartą apsilankė Prūsijos imperatorius Fridrikas ir paklausė vaikus:

— Kaip vadinasi toji provincija, kurioje randasi šis miestas? Viena maža mergaitė tuojau pat pakėlus ranka atsakė:

— Jūsų Didenybe, šioji provincija vadinasi Marienburgas.

— O kokioje valstybėje randasi Marienburgas? klausė karalius.

— Marienburgas randasi Prūsijoje ir Prūsija randasi Europoje.

— Labai gerai, — pagyrė karalius, — bet pasakyk kur randasi visa Europa ir visas pasaulis? Mergaitė kiek pagalvojęs atsakė:

— Pasaulis randasi Dievo rankoje — atsakė ramiai mergaitė.

Visai teisingai atsakė toji mergaitė. Nes visas pasaulis yra Dievo rankoje, todėl Dievas duoda augimą ir vaisių žemei, kad ji galėtų išmaitinti visą žmonių ir visą gyvūniją. Žmogus kaip visos tvarinijos prižiūrėtojas turi pirmoje vietoje dėkoti savo Aukščiausiam Valdovui, iš kurio rankos ateina betkokia palaima.

Jeigu dėkingumo reikalauja tėvai iš savo vaikų ir tai su pagrindu, tai tuo labiau dėkingumo reikalauja Dievas iš savo žmonių. Ir kuo vaikai dėkingesni, tuo labiau tėvas tokiems vaikams duosnesnis. Lygiai, kuo žmogus dėkingesnis Dievui, tuo labiau ir Dievas yra duosnesnis

Visiems Kunigams ir Pasauliečiams Lietuviams

Brangūs Broliai ir Sesės Kristuje

Geroje šeimoje, kai vienas narys negali tesėti savo pareigų ar pasiryžimų, kiti šeimos nariai skuba jam padėti, ar už jį padaryti net visą darbą.

Mūsų lietuviškoje šeimoje matome daug geros šeimos liudimų. Kai tik sužinome vieni kitų kokias nelaimes ar didesnę reikimą, visada atsiranda asmenų norinčių tam reikalui padėti.

Tautos tėviškėje — Lietuvoje šiandien kančios, baimės, vargo yra tiek daug, kad juos visus mes nei žinome nei atjaučiame. Jau kuris laikas komunistams ir jų draugams Lietuvoje labai kliūva žmonių pamaldumas ir religingumas. Iš praėjusių 1960 metų paminėtini keli skaudūs įvykiai. Teismas atėmė iš tėvų vaikus, kad tėvai juos auklėjo katalikiškame tikėjime. Yra as-

tokiam žmogui, suteikdamas vis naujų malonių ir gėrybių.

Tai gi dėkingumas tikrai apsimoka. Kun. Augustinas

menų keliems metams ištremti į Sibiro vergų darbo stovyklas už tai, kad jaunimą mokė religijos. Apie rugpiūčio 15-ą ir rugsėjo 8-ą policija kontroliavo kelius vedančius į Žemaičių Kalvariją ir Šiluvą, tikslu sukliudyti į ten vykstančius Šv. Marijos šventėms. Šiais metais paskelbtas komunistų dekretas draudžia mokytis religijos net tėvams savo vaikus nebaigusius 16-os metų, jaunimui draudžiama dalyvauti betkokiose pamaldose. Ateina žinios, kad komunistai pasikėsino į Šiluvos kopyčią.

Tie ir daug kitų skaudžių, tamsių dalykų mūsų lietuviškoje šeimoje Lietuvoje. Reikia, kad mes laisvame pasaulyje tai atjaustumė ir padarytume, ko jie negali padaryti. Mūsų kiekvieno pareiga supažindinti pasaulį su tuo bedieviško komunizmo brutalumu, kokių jis persekioja žmogaus sąžinę ir tikėjimą. Mūsų kiekvieno taip pat pareiga parodyti laisvame pasaulyje tai, ko lietuviai negali parodyti tėvynėje. Labai galimas dalykas, kad Šv. Marijos Gimimo šventės proga šiemet visi nebus leistų vykti į Šiluvą. Užtat mes laisvame pasaulyje tą dieną minėkime kiekvienais metais vis pamaldžiau ir išpuodingiau. Kur nebus kam ruošti apylinkės bendrą to šventės minėjimą, tie nors savo parapijų bažnyčiose ar šeimose atšvėskite tą dieną kaip ypatingą maldos dieną pagarbinti Šv. Mariją visos persekiojamos tautos vardu, melsti jos globos ir pagalbos, kad bedieviško komunizmo primesta mūsų tėvynei tamsybė ir vergija greitai baigtų. Tos dienos mūsų šventės ir maldos gandas pasieks Lietuvą ir ten atneš paguodos, drąsos, ištvėrmės.

Gražu, kad nesiliaujate teikę saviesiems pagalbos ir paguodos medžiaginėmis dovanomis. Dar gražiau pasiekti juos mintimis, širdimi, maldą. Būkime su savaisiais Lietuvoje rugsėjo 8-os proga, kartu su jais melsti Lietuvai Šv. Marijos pagalbos. Jūsų Kristuje

† Vysk. V. Brizgys

JONAS XXIII — POPIEŽIUS OPTIMISTAS

Ištrauka iš naujai pasirodžiusios brošiūros apie dabartinio popiežiaus gyvenimą.
Rašo: Kun. Aug. STEIGVILAS MIC.

Kai dabartinis popiežius Jonas XXIII pradėjo valdyti Bažnyčią, turėdamas 77 metus amžiaus, kaip kurie pusiau garsiai kalbėjo, kad tai būsias tik laikinas, nes kiek ilgiai galėsiąs gyventi. Šitos kalbos pasiekė ir paties popiežiaus ausis. Tuomet jis tarė: "Praneškite tokiems, kad dabartinis popiežius dar rimtai nėra kalbėjęs su gydytoju". Tuomi jis norėjo pasakyti, kad senatvė dar nieko nepadarys. Kai buvo išrinktas popiežius Leonas XIII, buvo irgi senukas, bet dar valdė Bažnyčią per 25 metus ir daug didelių darbų nuveikė.

Dabartinis popiežius, nežūrind savo garbingo amžiaus, jau spėjo parodyti savo nepaprastą energiją ir sumanumą tvarkant Bažnyčios reikalus. Ką kiti popiežiai per ilgą savo valdymo laiką padarydavo, tą dabartinis popiežius jau per kelis savo valdymo metus spėjo atlikti. Paminėsime tik du svarbesnius faktus. Tai Romos kunigų ir vyskupų sinodas, kurį Jonas XXIII buvo sušaukęs aptarti Romos miesto apaštaliavimo problemoms spręsti ir visuotino Bažnyčios suvažiavimo parengiamieji darbai, kurios pats Šv. Tėvas pradėjo ir kuriems vadovauja. Tikimasi, kad už metų kitų jau bus sušauktas visuotinas Bažnyčios suvažiavimas, pavadintas Vatikano II-ju suvažiavimu. Paskutinis suvažiavimas įvyko 1870 metais.

Įdomu bus susipažinti šioje trumpoje brošiūroje su dabartiniu popiežium, jo kilmę, jo nueitu kunigiškojo gyvenimo keliu ir su jo asmenybės žymesniais brožais.

Kilimo iš neturtingų tėvų

Dabartinis popiežius gimė neturtingoje Jonū ir Marijos Roncallių šeimoje Sotto el Monte (Po kalnų) miestelyje netoli Bergamo, Š. Italijoje, 1881 metais lapkričio

mėn. 25 d. Dar tą pačią dieną buvo pakrikštytas ir gavo Angėlo vardą, o tėvas nežinia dėlko metrikų knygoje užrašydino Juozo vardą. Mažasis Angelas buvo trečias vaikas ir pirmas sūnus šeimoje. Iš viso Roncallių šeimoje užaugo 10 vaikų, iš kurių be popiežiaus dar gyvena trys broliai ir viena sesuo.

Roncalliai turėjo nedidelį ūkėlį su vienuogynu. Tai gi gyveno neturtingai, bet patenkinti ir laimingi. Apie tuos laikus savo tėvų namuose vėliau būdamas jau kunigu prisipažino jis pats: "Buvome neturtingi, bet patenkinti, todėl nepastebėjome, kad būtų mums ko trūkę, nes ištikrųjų mums nieko netrūko. Mūsų neturtas buvo kuklus ir pavyzdingas". Roncallio šeimoje nesimatė ant stalo nei mėsos, nei vyno, nei kitų saldumynų. Pusryčiams ryžių košė, pietums sriuba ir daržovių su sūriu ar kitu priedu, o vakariene panašiai kaip pietūs. Tačiau visi užaugo sveiki ir patenkinti. Tačiau Roncallių šeima pasižymėjo dideliu religingumu ir darbštumu. Visas geršias šeimos ypatybes paveldėjo ir vyriausias sūnus Angelas.

Įdomu yra pastebėti, kad bergamiečiai beveik visi pasižymi savo darbštumu ir sumanumu. Jie turi net savo atskirą dialektą-tarmę, kuri žymiai skiriasi nuo dai nuojančios milaniečių kalbos. Jie ir savo charakteriu skiriasi nuo kitų italų: yra stačiokiški, bet nuoširdūs ir pilni sveiko humoro.

Kai Angelas Roncallis tapo išrinktas popiežium, apylinkės komunistai buvo labai nustebinti, kaip galėjo paprastų kaimiečių sūnus patekti į popiežiaus sostą. Tačiau Bažnyčioje nežūrima, žemos ar aukštos kilmės yra žmogus, bet žūrima, kad jis būtų savo pareigoms tinkamas. Angelas Roncallis, nors ir būdamas žemos kilmės, bet turėdamas didelius gabumus

ir kilnią širdį buvo rastas vertas užimti pačią garbingiausią vietą Bažnyčioje.

Pats Kristus savo apaštalais pasirinko paprastus žvejus ir vienas iš jų Simonui Petruvi pavadė valdyti Bažnyčią, kad sugedintų didžiuosius ir puikiuosius. Todėl Dievui patiko ir šiais moderniais laikais pavesti valdyti Bažnyčią paprastam ūkininkų sūniui. Iš Bažnyčios istorijos gerai žinome, kad tai ne pirmas ir ne paskutinis atsitikimas.

Mokyklos suole

Dievo Apveizda ruošė būsimajam popiežiui pamažu kelius. Angelas Roncallis pradėjęs mokyklą lankė gimtajame miestelyje Sotto el Monte, kurią baigęs pradėjo gretimo Celano miestelio kolegiją. Iš tų laikų vienas jo vaikystės draugų atpasakoja tokį atsitikimą. Dar lankydamas pradžios mokyklą, kartą Angelas arančiam lauke savo tėvui išreiškęs norą būti kunigu. Tėvas sustabdes jaučius ir nubraukęs prakaitą nuo kaktos tarė: "Jei taip nori, tai eik mokintis", ir pakreipęs žagrę dar pridūręs: "Kad galėčiau pamatyti šią žagrę ant tavo galvos". Ištikrųjų pakeltos žagrės noragas labai panašus atrodė į vyskupišką mitrą.

Toliau savo mokslus jis tęsė jau Bergamo mažojoje seminarijoje (1892 - 1900). Vietos vyskupas pastebėjęs jauno klieriko nepaprastus gabumus, jį pasiuntė toliau mokslus tęsti į Romos Laterano universitetą, kur jis su doktorato laipsniu 1904 metais jį užbaigė ir tų pačių metų rugpiūčio 10 dieną Šv. Karoliaus bažnyčioje buvo išvntintas kunigu. Sekančią dieną savo pirmasis Mišias atlaikė Šv. Petro bazilikoje prie pirmojo popiežiaus kapo, visai nenujaušdamas, kad po 50 su viršum metų teks jam pačiam užimti popiežiaus sostą. Tačiau per tuos 50 kunigystės metų teko pereiti ilgą bažnytines tarnybos kelią, kuris atvedė jį iki pat popiežiaus sosto.

Iš Katalikų Pasaulio

● Iš Santiago de Chile pranešama, kad vietos vyskupų nutarimu numatoma greitu laiku parduoti visas dvasiškijos nuosavybes, išskyrus paskirtas kultūrai ir mokslui. Bažnyčia ten turi įvairių nuosavybių, žemės, pastatų ir kitų turtų, kurie atneša nemažai pajamų. Dabartinio nutarimo pasėkose atėity Ciles dvasiškija turės pragyventi iš aukų. Gautos nuosavybės pardavimo pajamos numatyta paskirti naujų bažnyčių ir mokyklų statybai, ypač tose vietose, kur 1960 siaubė žemės drebjimas.

Panaši žinia ateina taip pat ir iš Limos, kur mons. F. Coronado Romani praneša, kad nutarta parduoti dvasiškijos rankose esančias žemes vietiniams su ilgo išismokėjimo lengvatomis. Minėtas augštas dvasiškijs pabrėžia, kad tuo nori prisidėti prie valdžios vedamos žemės ūkio reformos. (AICA)

● Montreilio arkiv. kard. Paul Emile Leger davė įsakymą vietos kunigams ir vienuoliams viešumoje nešioti tamsius kostiumus su romėniskais kalnieriukais, o sutoną tik bažnyčiose ir parapijose. Vienuoliams broliukams ir seminaristams be didžiųjų šventimų, reikės vartoti tamsius kostiumus, baltus marškinus ir tamsius kaklaraiščius. (A)

● Dr. Goffrey Fisser, kalbėdamas per vieną televizijos programą visai Anglijai pareiškė, kad angliškų priartėjimas prie Kat. Bažnyčios yra tik laiko klausimas.

ARGENTINOS LIETUVIAI

ROSARIO

SUKURĖ NAUJĄ ŠEIMOS ŽIDINĮ

Š. m. liepos 22 d. Alfonsas Lukošius ir Hilda Rakutytė sumai nę aukso žiedus. Jaunuosius palaimino parapijos kleb. kun. J. Margis MIC. Bažnyčia prisirin

Alfonsas Lialys ir Mindaugas Grudzys civiliniam registre. Vair šėse dalyvavo pp. Kalėdų šeima su žentu A. Beckmann iš Santa Fe, pp. Bieliniai, O. Ryselienė, Ramón Jarosz, Dangiai, Mikoliūnai, Švarlių šeimos, sūnus Heraldo ir duktė Nelda, E. Iva šauskaitė, Pundžiai, Lukošiai, Guzai, Plepiai, Tyčioniai, Lialiai,

Švento Kazimiero bažnyčios vargonai rengiami pašventinimui rugsėjo 17 dienai

ko pilna artimųjų ir šiaip publikos. Vaišės vyko jaunojo namuose, kuriose dalyvavo šalia kunigo klebono ir kun. A. Švedas, Rosario lietuvių kapelionas. Kartu matėsi be maž visos vietos lietuvių jaunimsa ir šeimos. Vestuvių svotais Rikardas Lukošius ir Birutė Pundytė bažnyčioje,

Kriaučiūnienė, Vajėgai, Šimanauskai, Papečkiai ir daugybė kitų; be to daug vietinių. Buvo įteikta jauniešiams daug sveikinimų ir dovanų ir palinkėta ilgiausių metų ir laimingo gyvenimo. Jaunieji pasirinko pirmoms dienoms Mendozos miestą. Svečias

• Susiziedavo Lidija Stasė Dūdytė su Ramon Parasjuk. Visi jiems linki sukurti greitai šeimos židinį.

• J. Balsys šiomis dienomis turėjo mažą eisimo nelaimę ir buvo lengvai sužeistas. Dabar jau baigia sveikti savo namuose Bul. Orono 1471. Linkime greitai visiško pagijimo.

† Š. m. gegužės 20 d. sulaukusi 71 metų amžiaus mirė Anasztazija Bikaitė-Peliksha. Velionė buvo kilusi iš Stupeikio kaimo, Kirdeikio parapijos. Atvyko į Argentiną 1929 metais. Paskuti

niu metu buvo likusi našle. Paliko Argentinoje nuliūdusią sesutę Teklę Stravinskiene ir švogerį Capitan Bermudez mieste, netoli Rosario, o Lietuvoje vieną seserį ir brolių. Pamaldos už jos sielą bus laikomos Rosario miesto Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje.

† Liepos 29 Rosario mieste mirė Jurgis Šatūnas. Jis Argentinon buvo atvykęs 1928 metais, paskutiniu laiku dirbo Swift šaldytuvuose, o 1959 metais išėjo į pensiją. Buvo nevedęs. Lietuvoje pasiliko jo giminės. Buvo palaidotas Rosario La Piedad vardo kapinėse.

BERISSO

PRANEŠIMAS

“Mindaugo” Draugijos valdyba praneša, kad pradėdama savo profesinį darbą odontologė Dr. M. Zubauskaitė teiks 30% nuolaidą visiems draugijos nariams. Priėmimo valandos: ant radienais ir penktadieniais nuo 15 iki 20 val., Ostende 852, Berisso. Ateinant prašome atsinešti draugijos pažymimą lapelį.

• Luis Mikelaitis ir Ant. Šeštakauskas ruošiasi išvykti trumpam atostogom į Salta. O ten iki šiol gyvenęs darbo reikalais Rikardas Mikelaitis ruošiasi išvykti į Neuquen miestą.

“NEMUNO” DRAUGIJAI 52 METAİ

Š. m. rugpiučio 26 d. įvyko didingas “Nemuno” Draugijos 52 metų veiklos minėjimas.

Atidarymo žodyje Alf. J. Mar kus pakvietė susirinkusius tylos minute pagerbti mirusius draugijos narius. Toliau sekė visų lietuviškų organizacijų draugiški sveikinimai ir linkėjimai:

“Mindaugo” vardu kalbėjo A. Rožanskas, “Susivienijimo” — J. Stalioraitis, “Liet. Centro” — K. Deveikis, “A. L. Balsas” — red. K. Norkus, Pas. Liet. Bendruomenės — Cibavičius, “Šv. Cecilijos Choro” — A. Petrulaitis, “Lai kas” sveikino raštu, o Br. Brazdžiūnienė savo žodyje pasiūlė prašyti miesto savivaldybės, kad paskirtų Lietuvos vardu vieną gatvę. Užbaigdamas kalbas “Nemuno” Draugijos pirm. Adolfas Siperka dėkojo visiems už taip gausų apsilankymą ir užbaigė apibūdindamas draugijos veiklą šiais reikšmingais žodžiais: *Lietuviaiš mes esame gimę, lietuvišiais ir norime būt*.”

Atidarant linksnąją dalį A. Liet. Centras atvežė staigmeną: vieną “Duo Los Bohemios” artistą, pagarsėjusį visoje Argentinoje ir pasirodantį vietos televizijos programose, kuris visus gerai nuteikė savo vykusiomis imitacijomis. Gal geriausiai pasirodė “Figaro” imitacija.

Po to, “Nemuno” Draugijos teatro mėgėjai pasirodė lietuvių kalboje suvaizdinami “Irgi Galva” vardo komedija. Ten juokino savo vykusiais berniais Joa

na Trinskytė džiaugsmingai gavusi iš nepažįstamos meilės laiškelį. Ir kaip jis gražiai parašytas, net galva sukasi, tik... nelaimėi, kad Alf. J. Markus jos vyro rolėje savo įkyriais klausimais pradėda abejoti, kam tas laiškas skirtas. Ir galop Haydėe Kairytė tarnaitės rolėje įsikišdama, ateina atsiimti per klaidą paduotą laišką. Lauktina, kad vietinis jaunimas drąsiai pasirodytų ir dažniau su lietuviškais vaidinimais. Šiame vaidinime pasirodė A. J. Markus paruošę tekstą ir po to sekusiai ispanų kalboje komedijai “Bėdų kalnai dėl nereikšmingų kelnių”. Ir čia šeimos problemos. Vyrelis visų prašė ir prašė, kad kelnes sutrumpintų, bet ir žmonelė labai užimta ir tarnaitė darbais aprausta. Galop visos apsigalvoja ir nutaria patarnauti, de ja, kad kiekviena savo ruožtu, taip kad iš gerų kelnių belieka beveik sportinės kelnaitės... Šiame vaidinime pasirodė: Haydėe Kairytė, Nelly Dargužaitė, Lidija Jokimaitė, Alicia Daškūnaitė, Hektoras Bražiūnas, Ruben Desuk ir Viktoras Daškus.

Publikos pasirinko pilnutėlę draugijos salė ir visi gražiai pasilinksminimo, prisimindami šią garbingą “Nemuno” sukaktį.

L. K.

KORDOBA

• Š. m. liepos 28 d. Kazimieras Ražaitis iš Alta Gracia vedė su našle Liudvika Šimonyte - Pinkevičiene.

• Rugpiučio 6 d. Susivienijimiečiai savose patalpose minėjo šeštojo skyriaus 17 metų nuo įsikūrimo sukaktį. Ta proga buvo suruoštas vermatas, kurio metu už ypatingus nuopelnus ir pasišventimą draugijos labai W. Šulsui ir K. Sadukui buvo įteikti meniški pergaminai.

URUGVAJUS

• Juozo Vaštako vedama radijo valandėlė “Lituanian en el Uruguay” rugpiučio 6 d. Urugv. Liet. Kult. Draugijos patalpose minėjo savo pirmųjų gyvavimo ir darbo metų sukaktuves, kuriuos praėjo su dideliu pasisekimu: daug publikos, gražiai padainavo U. L. Kat. Choras, dailiai pašoko Taut. Šokių grupė “Gintaras”, Solistė p. L. Grišnienė ir U. L. Kat. Choro direktorius P. Vyt. Dorelis žavinčiai išpildė keletą solio dalykėlių. Daug pasakyta prakalby, linkėta ponui Juozui Vaštakai sekmingai tęsti savo pradėtąjį darbą.

Grožio salionas TAMARA

Ilgalaikis plaukų sušukavimas
Prijimamos mokinės
Tamara Klimaitė-Routaboul
Güemes 2437, Rosario, Sta Fe

* KIRPYKLA “OLGA” — Ilgalaikis plaukų sušukavimas (karštas) ir šaltas, atliekamas moderniškais našininėmis ir naujais metodais. Priimama mokinės —

Olga Jasulytė - Vitkauskienė
Wilde. Av. Gen. Cadorna 88

Eugenia Teresa Aidukaitė

Obstétrica
Mitre 4492 Villa Dominico
T. E. 207-9245

MIRUSIEJI

aža MAGDALENA NOLYTE RUTKAUSKIENĖ

Eidama 56 metus, birželio 30 d., savo namuose, Avellanedoje, dėl širdies ligos pasimirė Magdalena Nolytė - Rutkauskienė.

Velionė buvo kilusi iš Pilviškių parapijos. Vilkaviškio apskr. Į Argentiną atvyko 1930 metais. Pasiliko nuliūdime jos vyras Antanas Rastauskas Argentinoje, brolis Justinas ir sesuo Marija Sučkovienė Lietuvoje.

aža VACLOVAS SAWEIKO

Balandžio 26 d. mirė Vaclovas Saweiko. Velionis buvo gimęs netoli nuo Vilniaus 1907 metų

vasario 3 dieną. Į Argentiną atvyko 1929 metais. Didelį metų laiką dirbo Piccardo vardo stiklo įmonėje Buenos Aires mieste.

STAIGA MIRĖ AGOTA BIKNIENĖ

Rugpiučio mėn. 29 d. ankstyvą rytą staiga mirė savo namuose, Camino a La Plata 1771, Gerli, Agota Bergmanaitė - Biknienė,

Šventos Mišios

RUGSEJO MĖNUO

- 3 d. 8 val. už aa Evą Katiliene.
- 10,30 val. už aa Aleksandrą Balañ ir gimines.
- 18 val. Gyvojo Rožančiaus intencija.
- 4 d. 6,50 val. už aa Skolastiką Gašniene.
- 8,15 val. už aa Praną Auskalnį.
- 5 d. 6,50 val. už aa Telesforą Mikalauską.
- 9 val. už aa Izabelę Bubnelienę (Metines).
- 6 d. 6,50 val. už aa Efoziną Baranauskienę.
- 7,30 val. už aa Agotą Biknienę.
- 8,15 val. už aa Bronių Skaržauską.
- 9 val. už aa Juozą Baliuką.
- 7 d. 6,50 val. už aa Konstanciją Petronienę ir šeimą.
- 8,15 val. už aa Domininką Eimuntą ir šeimą.
- 9 val. už aa Magdalena Mikoleviene. (Užprašė Viktoras Medelis.)
- 9 d. 8,1g val. už aa Antaną Keparutį.
- 10 d. 9 val. už aa Pranciškų ir Oną Kalandrus (Metinēs).
- 10 val. už Lietuvą (Sudėtinės Mišios).
- 11 d. 6,50 val. už aa Steponą Oksą
- 7,30 val. už aa Dilūną ir šutinį mirusius.
- 12 d. 8,15 val. už aa Joną ir Anelę Marenskų.
- 9 val. už gyvus ir mirusius marionų narius.
- 13 d. 10 val. už Sofiją ir Valeriją Leščienes. Su ekzekvijomis. (Metinių proga.)
- 14 d. 6,50 val. už aa Romualdą Marcinkevičių.
- 8,15 val. už Glemžų, Rinkūnų ir Šakalių mirusius.
- 15 d. 7,30 val. už aa Joną Vasiliauską ir šeimą.
- 8,15 val. už aa Jurgį, Pranciškų, Joną Vasiliauskus ir Navicką.

sulaukusi 60 metų. Mirė nuo širdies priepuolio.

Velionė buvo gimusi 1901 metais. Argentinon atvyko 1929 m. Po dviejų metų apsivedė su Biknium, kuris jau prieš 10 metų mirė.

Argentinoje paliko nuliūdusią seserį Evą Bargmanaitė-Krivickienę su vyru Stanislovu. Lietuvoje liko trys seserys ir brolis Jonas.

Velionė artimųjų ir kaimynų kitą dieną buvo palydėta į Sarandį kapines, kur likosi ilsėtis amžinam poilsiui. Velionė buvo nuoširdi lietuvė ir pavyzdinga katalikė.

aža Martinas Krapavickas, šešių metų amžiaus, prof. agr. Antano ir Onos M. Krapavickų sūnus, Tucuman miesto gatvėje buvo sunkiai sužeistas pravažiuojančiai sunkvežimio. Nuvežtas į miesto ligoninę, nežiūrint visų gydytojų pastangų, rugpiučio 22 d. mirė.

COCHERIA

LOS CONSTITUYENTES

NUOLATINIS PATARNAVIMAS AUTAIS

Lietuviams specialiai 20% nuolaidos

Avenida de los Constituyentes 5927
Telefono: 52-9511 arba 53-4924

ALBERTO E. TIMINSKAS

“COCHERIA”

AMBULANCIAS - SEPELIOS - CASAMIENTOS

Pasirūpina laidotuviemis — veža ligonius — daro keliones į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestuviems ir krikštynoms.

AV. PAVON 11070

T. E. 243-5654

Sucursal

Temperley
F.C.N.G.R.

BALCARCE 510
Lomas de Zamora

Lietuviai Avellanedos vyskupo ingresso iškilinėse

Kaip buvo minėta ankščiau Avellanedos miestas susilaukė sav opirmojo vyskupo Emilio di Pasquo, kuris rugpjūčio mėn. 15 d. iškilmingai įžengė į savo katedrą — Asuncion bažnyčią. Ingreso iškilinėse dalyvavo daugybės tautų atstovai su savo vėliavomis ir tautiniais drabužiais jų tarpe ir lietuviai su savo vėliava.

Gal niekada Avellaneda nematė tokių iškilnių, kaip šioje ingresso dienoje. Ant pagrindinės Mitrės gatvės išsirikiavę stovėjo mokyklų mokiniai, palikdami laisvą kelią paradui. Naujas vyskupas, kuris tą dieną atvyko iš San Luis miesto, buvo palydėtas La Platos arkivyskupo Plaza, Lomas de Zamora vyskupo Dr. Alejandro Schell ir kitų aukštųjų dvasiškųjų bei naujos vyskupijos klebonų. Naujam vyskupui buvo keliamos ovacijos.

Naujam vyskupui su svečiais užėmus garbės tribūną priešais katedrą, prasidėjo ilgas paradas, kuriuo metu pravažiavo Avellanedos, Lanús ir Quilmes ugniagesių komandos su mašinomis, Don Bosco jaunimas skautų uniformose, prajojo „gaučiai“ su savo eikliais žirgais ir pražygiavo įvairių tautų atstovai su savo vėliavomis tautiniuose drabužiuose, jų tarpe ir lietuviška trispalvė, palydėta Dailės Babronytės ir Rasos Kairelytės tautiniuose rūbuose. Tautų atstovai su vėliavomis išsirikiavo priešais vyskupo sostą.

Paradui pasibaigus atvyko pats Argentinos Prezidentas Dr. Arturo Frondizi su savo Ponja, kurių garbei buvo sugiedotas Argentinos tautos himnas. Naują vyskupą pasveikino Avellanedos burmistras p. Atilio Fernandez ir Avellanedos katedros klebonas mons. Jonas Tumini. Buvo perskaityta Šv. Tėvo atsiųsta paskyrimo bulė, po kurios ingresinė kalbą pasakė La Platos arkivyskupas mons. Plaza. Atsidėkodamas visiems už sveikinimus ir už atsilankymą naujas Avellanedos vyskupas mons. Dr. Emilio di Pasquo pasakė nuoširdžią kalbą, kurioje išreiškė, kad jis atėjo kaip tėvas, kaip gamytojas ir kaip visų draugas be jokių klasių ir tautų skirtumų.

Ingresas buvo užbaigtas iškilmingu įžengimu į katedrą, kurioje naujas vyskupas užėmė naujos vyskupijos sostą.

TAUTOS ŠVENTĖS PAMINĖJIMAS

Rugsėjo 10 d. (sekmadienį) Aušros Vartų parapijos bažnyčioje 10.30 val. bus laikomos pamaldos už Lietuvą ir tuojau pat pamaldoms pasibaigus parapijos salėje įvyks iškilmingas paminėjimo aktas, į kurį kviečiami visi lietuviai dalyvauti.

A. L. B-nės Centro Valdyba

ARGENTINOS ATEITININKŲ DĖMESIUI

Visi ateitininkai sendraugiai, kurie yra priklausę prie ateitininkų draugijos Lietuvoje ar vėliau išėmė, prašomi atvykti į arbatale, kuri įvyks š. m. rugsėjo mėn. 9 d. 17 val. Aušros Vartų parapijos patalpose.

Bus svarstomi draugijos atgavimo klausimas ir kartu pasirodys naujos valdybos rinkimams.

• Rosario Šv. Kazimiero bažnyčioje naujieji vargonai bus pašventinti rugsėjo mėn. 17 dieną. Iš Avellanedos yra organizuojama jaunimo ekskursija. Kas norėtų prisidėti, prašome kreiptis į Aušros Vartų parapijos kleboną.

VISUOMENĖS ŽINIAI

Š. m. rugsėjo 9 atvyksta iš Kauno su 15.000 litų kraičiu ir daugybe juokų bei linksmybių panelė Mirta Činčibiraitė.

Todėl kviečiame visus tuos, kurie ją norėtų sutikti, į Lietuvį Dr. J. Basanavičiaus vardo salę, Tabare 6950, rugsėjo 9 d. 21 val. gražiai praleisti laiką jos draugystėje.

Štai šios trijų veiksmyų St. Žemaičio komedijos artistai:
Stasys, banko tarnautojas Alfrėdas Ruplėnas
Ona, jo motina Elena Ryselienė
Jurgis, jo tėvas Alfrėdas Karosas
Martytė, jų duktė Dorita Sūkytė
Studentas, Stasio draugas Luis Aglinskis
Genė, jų tarnaitė Marta Jacunskaitė
Mirta Činčibiraitė Petras Jonikas
Stasė, sužieduotinė Nely Koženaukaitė

Sufleris: Antanas Antanaitis
Direktorius: ALFRÉDAS KAROSAS

Neužmirškite, rugsėjo 9 d. 21 val. punktualiai visi į Lietuvį Centrą sutikti Mirtos Činčibiraitės.

Kviečia: Lietuvų Centro Valdyba

• Ponai Survilai, Mados imo nės savininkai, turintys mados salioną Suipacha gatvėje, Buenos Aires mieste, kas met pasirodo su naujomis madomis per televiziją.

Šiemet jau pradėjo rodyti naujas pavasario madas. Sekantis pasirodymas per televiziją kanalą 7, įvyks š. m. rugsėjo mėn. 5 d. 17 val. Bus rodomi nauji pavasariniai modeliai.

Ponai Survilai yra numatę višą eilę pasirodymų šį pavasarį per televiziją su originaliais madų modeliais pritaikintais įvairiems momentams.

• Karolis Blumbergas, po trijų mėnesių ligos ir rūpestingo Dr. Jono Simanausko gydymo, bei tėvėlių priežiūros, jau pasveiko ir pradėjo vaikščioti.

• Karolis Misiūnas, Šv. Cecilijos choro valdybos sekretorius, yra išrinktas į Avellanedos gatvių statybos komisiją, kurioje jis labai veikliai darbuojasi.

Šios komisijos rūpėšiu buvo pagreitintas grindimo planas, kuris yra paties gubernatoriaus Alende pasirašytas ir kuris bus dar šiemet pradėtas vykdyti.

Numatyta yra išgrįsti 17 kvadrų, kurių skaičium įeina Mendozos gatvė, esanti prie parapijos. Gatvių grindimas turi būti baigtas iki sekančių metų Vėlykų.

• Aušros Vartų parapijos kunigai: kun. A. Lubickas, kun. kleb. Vyt. Palubinskas, namo viršininkas kun. St. Saplis ir Pijus Gudelevičius po 8 dienų rekolekcijų laimingai sugrįžo į Avellaneda. Rekolekcijas vedė kun. Antanas Lubickas.

KUR EISI, VIS LIETUVI RASI

„Lietuvos Aidių“ radijo valandėlės komentatorius, studentas chemikas Pranas J. Juknevičius (Iujnevich), atlikdamas, kaip gimęs Argentinoje, karinę prievolę prie Andų kalnų tolimoje Neuquén provincijoje surado ten išikūrusius du lietuvius. Pirma sis tai Gregorijus Venclauskas, kuris su savo šeima gyvena Contraalmirante Cordero miestelyje. Turi gerus pastatus, didžiulį obuolių ūkį ir nuosavą automobilį. — Antrasis tai yra p. Juozas Gutauskas, gyvenąs Cipoletti miestelyje (Rio Negro) jau bus apie 30 metų. Taip pat turi didelį obuolių sodą. Verčiasi parduodamas vaisius ir iš obuolių dirbdamas vyną, — čia vadinamą „sidrą“. Abu tautiečiai jau ne kartą priėmė savo namuosnę kareivį Juknevičių, pavaišino skaniais valgiais, ypač naminėmis dešromis, aplaistytais gardžiuoju „de chacra“ vynu, atseit, „naminiu“. Kadangi p. Juozas Gutauskas pakeliui iš Lietuvos, Buenos Aires mieste vos išsėdęs iš laivo pabuvo tik 2-3 dienas, tai liepos pradžioje buvo atvykęs Argentinos sostinėn ir ilgiau viešėjo. Kartu su sipažino su čia gyvenančiais lietuviais ir jų veikla tautiškoje, visuomeniškoje ir socialinėje srityje.

P A D Ė K A

Mane sveikinusiems vardo dienos progą ir lankiusiems ligos metu Rawson ligoninėje: Tėvams Marijonams, Seselėms Kazimierietėms, pp. Palubionams, Mikelioniams, Varanauskams, šileikams, Ratkams, Jonaičiams, p. Kanapinskienėi, Aleksiečiai, Kazeliūnienei, Gaillūnienei, šileikytei, šabūnaitėi, Rukšėniui, p. Pavolio sesutei, A. Misiūnienei, J. Norikaii ir visiems kitiems, kurių pavardžių nebeprisimenu, nuoširdžiai dėkoju.
Jonas Gasiūnas

Redaguoja Redakcinė Kolegija. Atsakingas Redaktorius — S. Saplis, Administratorius — P. Gudelevičius. Rankraščiai taisomi, pertvarkomi Redakcijos nuožūra; nesunaudoti — gražinami tik autorius prašant. KAINA: Argentinoje metams \$ 140.— administracijoje, \$ 150.— namuose; Urugvajuje met. 15 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

XIII METAI Nr. 283

1961 m. rugpjūčio mėn. 31 d.

ŠV. CECILIJOS CHORAS PUIKIAI PASIRODE

Rugsėjo mėn. 20 d. Avellanedos mieste, teatre „Roma“, įvyko koncertas naujo vyskupo garbei. Koncerte dalyvavo įvairių tautų grupės su chorais ir tautinių šokių vienetais.

Pirmoje vietoje pasirodė lietuviai su Šv. Cecilijos choru, pilname sąstato, vadovaujant muz. Vaclovui Rymavičiui. Choras sugiedojo „Tu es Petrus“ ir „Veritas mea“ publikai palydint audringais plojimais. Po to choras sudainavo dar dvi dainas: „Laisvės dainą“ ir „Žalgirio mūšio“ dainą, kurios galingai nuskambėjo per visą salę, palydint karšties plojimams.

Toliau su choru puikiai pasirodė ukrainiečiai, kuriems publika irgi nuoširdžiai plojo. Pasirodė dar kroatų choras ir jų šokėjų grupė. Iš kitų tautų, dalyvavusių programoje su šokiais pasirodė armėnai, lenkai ir vengrai. Gaila, kad lietuviams nebuvo leista su choru išpildyti daugiau dainų.

Svečių tarpe kartu su Avellanedos vyskupu matėsi Avellanedos Marijonų viršininkas kun. Stasys Saplis, lietuvių parapijos klebonas, kun. Vytautas Palubinskas, lietuvių Bendruomenės Tarybos pirm. Ignas Padvalskis,

kitų tautų atstovai ir Avellanedos miesto pareigūnai.

Tenka pasidžiaugti mūsų choristų solidarumu, kurie suprato momento svarbumą ir pilname sąstato gražiai atstovavo lietuviui prieš naują Avellanedos vyskupą.

Dalyvis

LIETUVIŠKOS FILMOS VAIKAMS

Rugpjūčio 15 d. J. Gilvydis parodė spalvotas garsines filmas lietuvių parapijos mokyklos vaikams. Keli šimtai berniukų ir mergaičių veltui ir pirmą kartą pamatė žavėtiną Lietuvos šalį su jos miestais, laukais, upėmis ir darbsčiais lietuviams, kurie čia Argentinoje pastatė bažnyčią, salę ir jų mokyklą, kur jie kasdien mokosi. Filmą matė ir Meksikos svečias kun. J. Kisielius su savo broliu Pranu, kleb. K. Vyt. Palubinskas ir mokyklos mokytojai. Ypač kun. Kisielių liko sujaudintas taip senai matytais tėviškės vaizdais. Sakosi, kad nežinojęs, kad tokių gražių filmų esama apie Lietuvą. Ši filmų parodymą vaikams organizavo parapijos klebonas kun. V. Palubinskas. Lietuviška filma yra labai gera propaganda ir tikrai verta kartas nuo karto ją parodyti ne vien vaikams, bet ir suaugusiems.

Paskaita iš Meksikos gyvenimo

Avellanedoje Aušros Vartų parapijoje besisvečiuojąs kun. J. Kisielius, salezietis, p. Pr. Kisieliaus brolis, kuris yra atvykęs iš Meksikos rugpjūčio 6 dieną

Antroje paskaitoje, skirtoje Gyvojo Rožančiaus nariams, svečias papasakojo apie Meksikos katalikų didelį pamaldumą į Gvadalupės Dievo Motiną, i

turėjo dvi išsamias paskaitas apie Meksikos kat. gyvenimą.

Pirmoje paskaitoje, kuri buvo skirta katalikams vyrams, kun. J. Kisielius davė bendrą apžvalgą apie Kat. Bažnyčios padėtį Meksikoje, apie vyriausybės laikyseną, komunizmo pavojų. Įdomu buvo išgirsti, kad Meksikoje valdžia kišasi į Bažnyčios reikalus: uždraudama viešose mokyklose religinį mokymą, kuni gam draudžiama nešioti dvasininko rūbą. Iš kitos pusės valdžia stato bažnyčias, bet ji pati jas vėliau „pagal reikalą“ ir uždaro.

Kristų Karalių, kurio garbei vi duryje Meksikos yra pastatyta didelė šventovė. Meksikos katalikai praktikoja pirmus penktadienius ir pirmas mėnesio dienas, kuriose lanko gausiai bažnyčią ir eina prie Sakramentų.

Kun. J. Kisielius turėjo visą eilę paskaitų taip pat ir argentiniečiams, bei mokyklos vaikams. Visur jo įdomios paskaitos su atsidėjimu klausomos. Tai bene pirmą kartą teko išgirsti apie Meksikos gyvenimą iš lietuvių lūpų, kuris ten praleido jau 13 metų, besidarbuodamas su jaunimu.